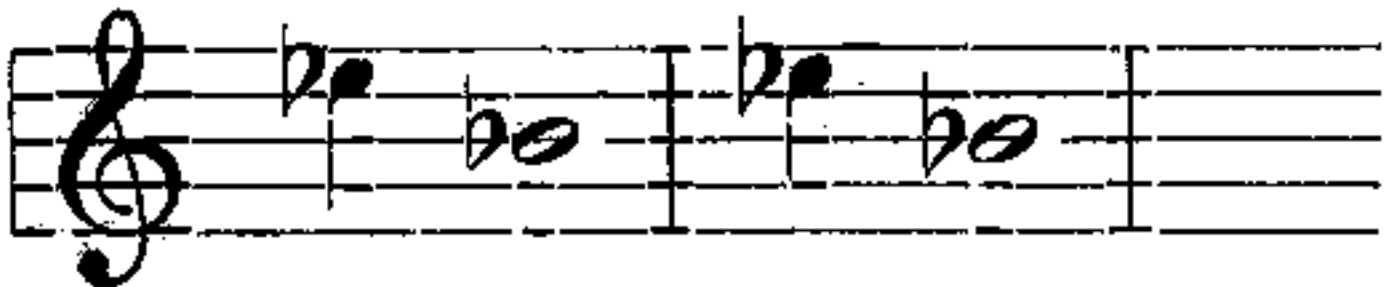

Stejné docenění přídatných »Pěkná, hezká na lavici spala« stejným

nápěvkem jest v písni 194 důmyslné.

Pěk-ná, hez-ká

Podobně jest tomu v písni 200.

e) Až plastická význačnost ukazuje se v písních čís. 111 a 119b). V první písni »Počuvajte ľudia šetci« jako by se pozastavovaným stejným nápěvkem pravilo »ty postůj, a ty též«, stejně každého zdržuje nápěvek.

Směle protrhává se mrakem obvyklého útvaru druhá píseň »Vyletěl pták«.

Okřídlený ton též se snadně přidružuje k vzletu ptáka, jehož »perí nade všecky vtáky«. Nápěvem jakoby měřily se výšiny nebes: vzlétá ještě výše při slovích »hore nad oblaky« a též při srovnání »a nade všecko stvoření« vznáší se znovu.

Útvar tříoddílový v každém druhém půloddílu jest zveličen a toliko poslední oddíl jest nezměněn.

Zrovna ztělesněna jest význačnost, když nápěvem klenou se hory, na př. v písních 443, 611; »přes hory« v písni 491; »ty zelený vršku« v písni 501, »Javorník — kopec« v čís. 649; »Již se ty horečky« v čís. 720; »hore« v čís. 375; »pres ty hory« v čís. 414; »Přes hore« v čís. 335; v čís. 879 nabrala se i najednou »fůra sena«;

když nápěvem slunko vychází i zapadá, na př. v čís. 664, 304; když přeletuje pták, na př. v čís. 351, 689;

když nápěvem *umísťuje* se v písni, na př. »Stojí borověnka — pod ňou —« v čís. 607a.); »pohlédni na tu suchú jedlu« v čís. 716, »roste jedlička — je do vrchu« v čís. 775; »z tebe pada« v čís. 321;

když vhodnými sčásovkami praví se, že: »rozlívá se voda« v čís. 748, »nemožem ju zastavit« v čís. 667b.), »klučo« v čís. 419, »husáre idú« v čís. 269, »natřasu« v čís. 285, »vesázel« v čís. 284, 294, »pozvaším« v čís. 257, »hvězdy malý« v čís. 327, »husy sa perú« v čís. 212.

Dojem rychlosti budí se v čís. 342 při slovích »voda lávky vzala«; mezi nahromaděnými tony »prebírá« se v čís. 318.

Vyměřuje se opakovaným nápěvkem »za vodú« v p. 737b.); »volá se« po dvakráte v p. 899, »ohlíží se« po dvakráte v p. 644.

Nápěv do šířky se rozleje, když »smutně slavík zpívá« v písních 474, 561.

Do písně vkládá se i čirá skutečnost, tento nejvýmluvnější případ význačnosti; na př. v p. 463 »poháňa: Vje!«. A v zbojnických písních povykřikuje se »Oja hoja!«, na př. v čís. 36a) a mnohých jiných.

f) Táhlý nárek a pláč, pohnutý výraz útrap a neštěstí, váže se v písních na nehledané ej! Na něm jakoby se nejpravdivější výraz bolu tklivým čistým, průhledným nápěvkem hudbou rozlil. Netřeba těmto nápěvkům slov, tak jsou samy sebou srozumitelné.